

**Literatura catalana del segle XX I**

Codi: 100679

Crèdits: 6

| Titulació                              | Tipus | Curs | Semestre |
|----------------------------------------|-------|------|----------|
| 2500247 Llengua i literatura catalanes | FB    | 1    | 1        |
| 2501801 Estudis de Català i Espanyol   | FB    | 1    | 1        |
| 2501902 Estudis d'Anglès i Català      | FB    | 1    | 1        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Víctor Martínez Gil

Correu electrònic: Victor.Martinez@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

**Prerequisits**

L'assignatura no té prerequisits.

**Objectius**

L'objectiu formatiu de l'assignatura és que l'estudiant sàpiga contextualitzar els grans moviments i corrents de la literatura catalana del segle XX en relació amb les tradicions literàries universals. Així mateix, l'estudiant ha de conèixer-ne els autors i les obres més rellevants i ha de familiaritzar-se amb la bibliografia fonamental del període i amb les estratègies de lectura que li permetin elaborar un discurs crític.

**Competències**

Llengua i literatura catalanes

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana.

#### Estudis de Català i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

#### Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana.

## Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
2. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
3. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
4. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
5. Descriure el context històric de la literatura catalana contemporània i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
6. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
7. Dur a terme treballs escrits i presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
8. Elaborar textos crítics sobre les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana contemporània, i redactar assaigs originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període contemporani.
9. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
10. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat
11. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat.
12. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
13. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
14. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
15. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
16. Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat, i reconèixer en un text contemporani els trets de la tradició occidental.
17. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica
18. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
19. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
20. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
21. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
22. Realitzar treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
23. Reconèixer textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, aplicar-les als textos de la literatura catalana contemporània i redactar anàlisis de la llengua literària de textos catalans contemporanis.
24. Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana contemporània, i exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana contemporània.
25. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

## Continguts

### TEMARI

1. El Modernisme. Característiques i evolució del moviment. Les teories estètiques i literàries.
  - 1.1. La poesia. Joan Maragall i la poètica de la "paraula viva". La introducció del Simbolisme.
  - 1.2. El conte i la novel·la. La crisi del Naturalisme. La novel·la simbòlica (Casellas, Víctor Català, P. Bertrana, Pous i Pagès).
  - 1.3. El teatre. El teatre simbolista (Santiago Rusiñol. Adrià Gual). El teatre d'idees (Ignasi Iglésias, J. Puig i Ferrer).
2. El Noucentisme. Origen i formació del moviment. Característiques i evolució.
  - 2.1. La jerarquització dels gèneres literaris. Eugeni d'Ors.
  - 2.2. La poesia. Josep Carner. Els inicis de Carles Riba. L'obertura a les primeres avantguardes.
  - 2.3. El conte i la novel·la.
  - 2.4. El teatre.
3. Els anys de la Dictadura i la República (1923-1939). Evolució històrica i canvis polítics.

- 3.1. La poesia. La tradició vuitcentista (Josep M. de Sagarra). Carles Riba. J. V. Foix. Marià Manent. Els poetes joves dels anys 30 (Rosselló-Pòrcel. Joan Teixidor, Joan Vinyoli).
- 3.2. El conte i la novel·la. J. Puig i Ferrer, Prudenci Bertrana. Carles Soldevila, Miquel Llor, J. M. de Sagarra. Francesc Trabal. Salvador Espriu. Periodisme: Josep Pla.
- 3.3. El teatre. La comèdia burgesa. El nou teatre poètic.

## LECTURES OBLIGATÒRIES

Raimon CASELLAS, ***Els sots feréstecs***. Barcelona: Edicions 62 («Les Millors Obres de la Literatura Catalana», 85), 1982. N'hi ha moltes altres edicions.

Jordi CASTELLANOS, «La novel·la simbòlica. Raimon Casellas», dins Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana. Part moderna*, vols. VIII. Barcelona: Ariel, 1986, p. 485-500.

Víctor CATALÀ, ***La infanticida***. Barcelona: La Sal, 1984.

Santiago RUSIÑOL, ***L'alegria que passa. El jardí abandonat***. Barcelona: Edicions 62, 2012. N'hi ha moltes altres edicions.

Eugeni d'ORS, ***La Ben Plantada***, a cura de Xavier Pla. Barcelona: Quaderns Crema, 2004. Edició recomanada.

Carles SOLDEVILA, ***Fanny***. Barcelona: Edicions 62 («Labutxaca»), 2008. N'hi ha moltes altres edicions.

Jordi CASTELLANOS, «Narrativa catalana i erotisme (1862-1936)», *L'Avenç*, núm. 123 (febrer 1989), p. 28-33.

Josep Maria de SAGARRA, ***Cançons de rem i de vela***, a cura de Roser Armengol. Barcelona: Hermes, 2002.

## Metodologia

L'assignatura es distribueix en sessions teòriques i seminaris de lectura. Les sessions teòriques amb tots els alumnes tenen un caràcter panoràmic i contextualitzador i van acompanyades del comentari de textos teòricocrítics. Les sessions dedicades a la lectura se centren en l'anàlisi de les obres de lectura obligatòria i d'altres textos complementaris. Els estudiants disposen d'una llista de llibres i d'unes referències bibliogràfiques associades de lectura obligatòria.

## Activitats formatives

| Títol                                                                               | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge      |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|-------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                    |       |      |                               |
| Discussió a classe de textos literaris, teòrics i crítics.                          | 17,5  | 0,7  | 7, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 24 |
| Exposició del professor dels punts del programa i contextualització de les lectures | 35    | 1,4  | 14, 15, 16, 20                |
| Tipus: Supervisades                                                                 |       |      |                               |

|                                                            |      |      |                          |
|------------------------------------------------------------|------|------|--------------------------|
| Exposició oral de les lectures de textos teòrics i crítics | 15   | 0,6  | 1, 7, 14, 15, 16, 18, 19 |
| Lectura guiada de textos.                                  | 20   | 0,8  | 15                       |
| Tipus: Autònomes                                           |      |      |                          |
| Comentari escrit de textos literaris, teòrics i crítics    | 26,5 | 1,06 | 1, 8, 14, 15, 16, 20, 24 |
| Fonts i recursos documentals                               | 30   | 1,2  | 1, 14                    |

## Avaluació

### Activitats

Presentacions orals: 10 %

Lliurament de treballs: 40 %

Prova final escrita: 50 %

En el moment de realització de cada activitat avaluativa s'informarà (per Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Si no s'ha suspès cap activitat però no s'ha aprovat l'assignatura, la nota final serà No Avaluable.

### Reavaluació

Per fer la reavaluació cal haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats no inferiors a dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura (treballs i prova final escrita).

La reavaluació només es podrà fer si la nota global se situa entre 3,5 i 4,9. La reavaluació es farà de la prova final escrita. La nota màxima de reavaluació serà un 5.

Un plagi o una irregularitat en un acte d'avaluació farà que la nota d'aquest acte sigui 0. Si es produeixen diverses irregularitats, la qualificació final serà 0.

## Activitats d'avaluació

| Títol                  | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                  |
|------------------------|-----|-------|------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| Lliurament de treballs | 40% | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 |
| Presentacions orals    | 10% | 3     | 0,12 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 |
| Prova final escrita    | 50% | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 |

## Bibliografia

### BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

Glòria BORDONS, Jaume SUBIRANA (eds.), *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta / Proa («Biblioteca Oberta. Àgora»), 1999.

Enric BOU (dir.), *Nou diccionari 62 de la literatura catalana*. Barcelona: Edicions 62, 2000.

Àlex BROCH. *Diccionari de la literatura catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2008.

Ferran CARBÓ, Vicent SIMBOR, *Literatura catalana del siglo XX*. Madrid: Síntesis («Movimientos y epocas», 14), 2005.

Joan FUSTER, *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: Curial, 1972.

Jordi CASTELLANOS (ed.), *Guia de literatura catalana contemporània*. Barcelona: Edicions 62, 1973.

Jordi MALÉ, Laura BORRÀS (eds.), *Poètiques catalanes del segle XX*. Barcelona: Editorial UOC, 2008.

Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana. Part moderna*, vols. VIII. IX, X i XI. Barcelona: Ariel, 1986-1987.

Josep M. LLOMPART, *La literatura moderna a les Balears*. Palma de Mallorca: Moll, 1964.

Ramon PANYELLA, Jordi MARRUGAT (eds.), *L'escriptor i la seva imatge. Contribució a la història dels intel·lectuals en la literatura catalana contemporània*. Barcelona: Grup d'Estudis de Literatura Catalana Contemporània / L'Avenç («Traces Llibres», 1), 2006.

Vicent SIMBOR, *Els fonaments de la literatura contemporània al País Valencià (1900-1939)*. Barcelona: Institut de Filologia Valenciana / Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.